



## Ohjeet seksuaaliväkivaltaa kokeneen nuoren kanssa työskenteleville ammattilaisille

Ohjeet auttavat ammattilaista tarjoamaan nuorelle tukea ja varmistamaan hänen hyvinvointinsa tilanteessa, jossa hän on kokenut seksuaaliväkivaltaa.

- Luo nuorelle turvallinen ja rauhallinen ympäristö.
- Kerro nuorelle, että tarkoituksesi on auttaa häntä.
- Huomioi erityinen sensitiivisyys, nuoren tunteet sekä kognitiiviset taidot.
- Varmista, että nuori ymmärtää, mitä tapahtuu.
- Tarjoa ohjeita ja tietoja yhteistyötahoista.

### Esitutkinta ja nuoren kuuleminen

- Voit konsultoida aina poliisia ja lastensuojelua perheen sisäisissä epäilyissä.
- Tee rikosilmoitus poliisille lapseen kohdistuneesta epäilystä seksuaaliväkivallasta.
- Ilmoita nuorelle ja huoltajalle ilmoituksesta poliisille, jos epäilty on perheen ulkopuolinen.
- Kerro nuorelle, että hänen kuulustelunsa videoidaan.
- Sovi poliisin kanssa, missä vaiheessa nuoren kanssa voi puhua tapahtuneesta vaarantamatta esitutkintaa, jos nuorta ei ole poliisin taholta kuultu.
- Kerro nuorelle ja huoltajalle tutkintaprosessista, sen etenemisestä ja rikosprosessin pitkästä kestosta.
- Esitutkinta ja rikosprosessi eivät saa hidastaa tai estää nuoren (ja huoltajien) tarvitsemaa psyykkistä tukea.



## Fyysinen terveys

- Kaikki tutkimukset ja hoidot, kuten rokotukset, tehdään nuoren suostumuksella ja hänen toiveitaan kuunnellen.
- Oikeuslääketieteellinen tutkimus ja näytteiden otto tehdään mahdollisimman pian, mutta viimeistään viikon kuluttua tapahtumasta Seri-tukikeskuksen protokollan mukaisesti.
- Vammojen ja tartuntatautien tutkiminen, hoito ja dokumentointi ovat tärkeitä. Muista huomioida tarve HIV-estolääkitykselle ja B-hepatiitti rokotteelle sekä raskaudesta ja jälkiehkäisy sukupuolisensitiivisesti.
- Tee tilanteen mukaan nuoren puhalluttaminen alkometrillä ja haastattelu käytetyistä päihteistä.
- Suunnittele jatkohoito yhdessä nuoren ja huoltajan kanssa.
- Varmista tutkimuksen kohdalla erityinen sensitiivisyys, sillä se saattaa olla nuoren ensimmäinen gynekologinen tai sukuelinten tutkimus.
- Lääkäri laatii pyydetty lausunnot tutkimukseen liittyen.
- Alaikäisille lääkärin seurantakäynti sovitaan tarvittaessa.

## Lapsen suojele

- Tee lastensuojeluilmoitus puhelimitse, virka-aikana hyvinvointialueen lastensuojeluun ja muuna aikana sosiaali- ja kriisipäivystykseen.
- Kerro lastensuojeluilmoituksen tekemisestä ja tekemisen perusteista nuorelle ja huoltajalle.
- Mikäli kyseessä on perheen sisäinen epäily, huomioi ennen huoltajille informoimista, että poliisi ja lastensuojelu linjaavat, mitä, milloin ja kuka voi olla yhteydessä huoltajiin ja miten toimitaan.
- Huolehdi nuoren perustarpeista, kuten turvallisesta kotiutumisesta ja jatkuvasta tuesta. Selvitä, onko nuorella esim. tuttu kouluterveydenhoitaja tai kuraattori, joka voisi tarvittaessa olla nuoren tukena.
- Huomioi huoltajan merkitys nuoren tukena. Anna huoltajalle tietoa ja ohjaa oman tuen piiriin, jotta hän jaksaa itse sekä pystyy tukemaan nuorta.
- Ota yhteyttä vastuusosiaalityöntekijään, jos nuori on jo lastensuojelun asiakas.

## Psyykkinen tuki

- Lisää nuoren turvallisuuden tunnetta ja toivon palautumista.
- Tarjoa psykoedukatioita ja tietoa prosessista.
- Normalisoi nuoren tunteet ja tarjoa vakauttavia harjoituksia.
- Huolehdi nuoren arjen perustarpeista, kuten syömisestä ja nukkumisesta ja kyvystä opiskeluun. Huomioi myös lähiverkoston tuen tarve.
- Tee tarvittaessa oirekartoitus, hoidon tarpeen arviointi ja jatkohoidon koordinointi (esim. CATS-2-lomake) sekä kartoitus nuoren itsetuhoisuuden riskeistä.
- Tee yhteistyötä mahdollisten hoitotahojen kanssa nuoren tai huoltajan luvalla.
- Mahdollisen olemassa olevan hoitotahon kontaktointi jo varhaisessa vaiheessa nuoren luvalla.
- Tunnista välttämiskäyttäytyminen ja helpota hoitoon tulemistä esimerkiksi muistutusviestein. Yritä ottaa yhteyttä toteutumattoman käynnin jälkeen useamman kerran.

Konsultoi muita ammattilaisia matalalla kynnyksellä.

Huomioi ilmoitusvelvollisuus lastensuojeluun ja poliisille.

Tee yhteistyötä hoitotahojen kanssa nuoren tai huoltajan luvalla.